

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Διαβάστε το πιο κάτω κείμενο και απαντήστε τις ερωτήσεις που ακολουθούν:

Κάθε βράδυ ο γιος μου, πριν πάει για ύπνο, βάζει σε τάξη την τσάντα του. Ή, για να είμαι ακριβής, πετάει μέσα βιβλία, τετράδια, κασετίνες, γόμες και στυπόχαρτα¹, αλλά εκείνος αυτή τη διαδικασία τη λέει «τακτοποιώ την τσάντα μου». Και δεν ξέρει πως, μόλις κλείσουν τα μάτια του και τα γλυκά φαντάσματα του ύπνου αρχίσουν να χορεύουν γύρω απ' το μαξιλάρι του, τα αντικείμενα μες στη σάκα ζωντανεύουν, τεντώνονται όπως κι εμείς κάθε πρωί, χαιρετιούνται κι αρχίζουν να μιλάνε. Το στυπόχαρτο έχει τσαλακωθεί και θέλει να ισιώσει τα αυτάκια του στις τέσσερις άκρες και παραπονιέται:

– Αγαπημένοι μου φίλοι, σήμερα συναντήθηκα με όλα τα χρώματα. Ο αφέντης μας με γέμισε με ζητωκραυγές για κάποιον Κόππι Φάουστο², και μάλιστα τον έγραψε Κόπι, με ένα πι. Κοιτάζτε με, σας παρακαλώ, μοιάζω με λίστα από εκλογικό κατάλογο!

– Παραπονιέσαι κι εσύ; επεμβαίνει το βιβλίο της Ιστορίας και Γεωγραφίας. Για κάνε μου τη χάρη και ρίξε μια ματιά στις σελίδες μου. Ο αγαπημένος μας τύραννος έβαλε μουστάκια με το στυλό του στον Καρλομάγνο, πρόσθεσε ένα λοφίο στο καπέλο του Τζότο και σχεδίασε μια μύγα στη μύτη του Χριστόφορου Κολόμβου. Ύστερα τράβηξε μια γραμμή στην πορεία τον ποταμού Πάδου και τον έκανε να φτάνει ως την Τεργέστη, κι ακόμα έφτιαξε μια γέφυρα από βάρκες ανάμεσα στη Σικελία και τη Σαρδηνία. Σωστή επανάσταση σας λέω.

– Αυτό δεν είναι τίποτα, μουρμουρίζει το βιβλίο της Γλώσσας. Δείτε, παρακαλώ, προσεκτικά τη σελίδα 45: όλα τα Ο έχουν βαφτεί κόκκινα, όλα τα Α πράσινα, όλα τα Ε κίτρινα. Στη σελίδα 57, ποιος ξέρει γιατί, ο νεαρός μας έχει σχεδιάσει το κεφάλι ενός φιδιού που το σώμα του διασχίζει τη σελίδα 58 και 59 και η ουρά του καταλήγει στη σελίδα 60. Είναι, λέει, ένας κροταλιάς. Ίσως γι' αυτό να τον έχει γεμίσει με κουδουνάκια.

– Δείτε πώς έχει μασήσει την ωραία μου άκρη, λέει το στυλό.

– Έχει ξεφλουδίσει όλο μου το καφέ χρώμα, παραπονιέται το μολύβι.

Εγώ, που είμαι ο πατέρας του ενόχου, τα ακούω όλα αυτά μπερδεμένος. Θα 'θελα να ξυπνήσω τον γιο μου και να τον βάλω να ακούσει πώς μιλάνε γι' αυτόν, αλλά ακριβώς εκείνη τη στιγμή η τσάντα ανοίγει και δύο τετράδια, ένα με γραμμές κι ένα με τετραγωνάκια, έρχονται σαν επιτροπή να μου παρουσιάσουν με επισημότητα τα αιτήματά τους.

– Εσείς πιθανόν να μη φταίτε, μου λέει ευγενικά το τετράδιο με τα τετραγωνάκια. Σε κάθε περίπτωση, αυτά είναι τα αιτήματά μας. Σας παρακαλούμε να τα μεταβιβάσετε στον γιο σας.

Μου δίνουν ένα γραμμένο φύλλο χαρτί και ξαναμπαίνουν στην τσάντα. Το φύλλο λέει: «Οι κάτωθι υπογεγραμμένοι διαμαρτυρόμαστε έντονα για τις αγριότητες που ζούμε καθημερινά. Και ζητούμε τα εξής:

1) Το αφεντικό μας να σταματήσει να μας γεμίζει ζήτω, σχέδια, ψεύτικα μουστάκια και άλλα παράνομα σχέδια, όσα δηλαδή δεν προβλέπει το σχολικό πρόγραμμα.

2) Να υποσχεθεί την ακεραιότητα των στυλό και των μολυβιών και να σταματήσει να μασάει τις άκρες τους.

3) Τα μαρκαδοράκια να μπαίνουν στην κασετίνα και όχι πεταμένα άτακτα ανάμεσα στα υπόλοιπα πράγματα. Ακόμα και σήμερα το πρωί το βιβλίο της Γεωγραφίας τραυματίστηκε από αδέσποτο μαρκαδοράκι.

Αν τα αιτήματά μας δεν ικανοποιηθούν, θα κάνουμε τα πάντα ώστε το αφεντικό μας να μείνει στην ίδια τάξη.

Υπογραφή: το Πρόχειρο, το Τετράδιο των Μαθηματικών, το Τετράδιο των Εργασιών, το Μολύβι και τα λοιπά και τα λοιπά».

Αύριο το πρωί θα βάλω τον γιο μου να διαβάσει αυτό το φύλλο. Ελπίζω να μη χρειαστεί να ξανακούσω τέτοιου είδους παράπονα.

Τζάνι Ροντάρι, *Παραμύθια σαν πλατύ χαμόγελο*, εκδ. Μεταίχιμο

1 Χαρτί ή εργαλείο που χρησίμευε για να στεγνώνει το μελάνι στο χαρτί 2 Ιταλός ποδηλάτης
Ο **Τζάνι Ροντάρι** (1920-1980) γεννήθηκε στην επαρχία Νοβάρρα. Εργάστηκε για σύντομο χρονικό διάστημα ως δάσκαλος και μετά ασχολήθηκε με τη δημοσιογραφία. Σχεδόν τυχαία ξεκίνησε να γράφει για παιδιά. Τα βιβλία του έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες και έχουν τιμηθεί με διάφορα βραβεία, μεταξύ των οποίων και το Βραβείο Άντερσεν (1970), το οποίο θεωρείται το Νόμπελ της παιδικής λογοτεχνίας. Επηρέασε πολλούς σύγχρονους συγγραφείς όπως τον γνωστό μας Ευγένιο Τριβιζά.

Χάρη στον Τζάνι Ροντάρι η παιδική λογοτεχνία ξέφυγε από τα όρια της «λιγότερο σημαντικής» λογοτεχνικής παραγωγής και βρήκε ξανά τη θέση της στην ιστορία της λογοτεχνίας και της παιδαγωγικής. Κοινός παρονομαστής στις ιστορίες του Ροντάρι είναι η διαχρονικότητα των θεμάτων του, το ανήσυχο πνεύμα των ηρώων του, ο ηθικός προβληματισμός και η θαρραλέα

διαμαρτυρία. Με το χιούμορ του παραλόγου, το παιχνίδι των στερεοτύπων και τις ευφάνταστες αλλοιώσεις της γλώσσας, ο συγγραφέας καλεί μικρούς και μεγάλους να απελευθερωθούν από τα καλούπια, τις προκαταλήψεις και τους συμβιβασμούς, να κοιτάξουν μακριά. (<https://www.kedros.gr/author/492/rontari-tzani.html>)

1. Τι είδος κειμένου είναι το πιο πάνω κείμενο;

2. Ποιοι είναι οι ήρωες του κειμένου και ποιος από αυτούς είναι «αφανής», δηλαδή δεν συμμετέχει στην ιστορία αλλά είναι βασικός παράγοντας για την ιστορία;

3. Ποιους χαρακτηρισμούς χρησιμοποιούν για αυτόν τον αφανή ήρωα τα αντικείμενα της τσάντας αλλά και ο πατέρας;

4. Πώς θα μπορούσε να τελειώσει αυτή η ιστορία; Συμπλήρωσε το τέλος με τη φαντασία σου!

5.Βάλε τους αριθμούς 1-6 για να δείξεις τη σειρά της ιστορίας:

- ☞ Μόλις ο μαθητής κοιμηθεί, τα αντικείμενα ζωντανεύουν και αρχίζουν να μι- []
λάνε.
- ☞ Ένα βράδυ, τα αντικείμενα δίνουν στον πατέρα ένα κείμενο διαμαρτυρίας για []
τον γιο του.
- ☞ Κάθε βράδυ ένας πατέρας βλέπει τον γιο του να πετάει μέσα στη σάκα του τα []
σχολικά του αντικείμενα.
- ☞ Λένε τα παράπονά τους για τον τρόπο που τους φέρεται ο νεαρός μαθητής. []
- ☞ Ο πατέρας θα δώσει στον γιο του τα αιτήματα, ελπίζοντας ότι θα αλλάξει συ- []
μπεριφορά.
- ☞ Τα αντικείμενα απειλούν να αφήσουν τον γιο στην ίδια τάξη, αν δεν ικανοποι- []
ήσει τα αιτήματά τους.